

Liikenne- ja viestintäministeriö
Kirjaamo

Telia Finland Oyj:n lausunto lakiehdotukseen viestintäverkon kriittisissä osissa käytettävistä laitteista

Telia Finland Oyj ("Telia") kiittää mahdollisuudesta kommentoida pykäläluonnosta viestintäverkon kriittisissä osissa käytettävistä laitteista.

Telia yhtyy Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry:n asiassa toimittamaan lausuntomateriaaliin. Telian lausuntoon on sisällytetty joitain keskeisimpiä seikkoja.

Telia panostaa vahvasti kyberturvallisuuteen. Telian oman toiminnan lähtökohta on luottamus ja turvallisuus. Telia on viime aikoina entisestään panostanut merkittävästi tähän osa-alueeseen, esimerkiksi hankkimalla kyberturvallisuuteen keskittyneitä yrityksiä palvellakseen myös Telian asiakkaita entistäkin paremmin.

Nyt ehdotettavan sääntelymuutoksen perusteena on luonnoksen mukaan EU:n riskiarvio ja riskien poistamiseksi tarkoitetun keinovalikoiman mahdollistaminen Suomen lainsäädännössä. Mainittu EU-perusta koskee lähtökohtaisesti 5G-teknologiaa. Lakiehdotuksessa uuden pykälän soveltamisalaa ei ole rajattu 5G-verkkoihin, joten jatkossa tehtävässä kriittisten osien määrittelyssä tulee ottaa huomioon tämä lähtökohta.

Ehdotetulla sääntelymuutoksella puututtaisiin merkittävällä tavalla teleyritysten omaisuuden suojaan ja elinkeinovapauteen. Kommentoitavassa materiaalissa on toki huomioitu, että sääntelymuutoksella olisi vaikutuksia näihin perustuslain suojaamiin oikeuksiin. Keskeisimpiä periaatteita tähän liittyen on, että sääntelyä ei sovelleta taannehtivasti.

Jatkotyössä tulisi vielä panostaa sääntelyn tarkkarajaisuuteen ja toimenpiteiden oikeasuhtaisuuteen.

Telian näkemyksen mukaan keskeistä sääntelyn toimivuudelle on, että lainsäädäntö, sen perusteella annettava Liikenne- ja viestintäministeriön määräys sekä toimintaprosessi ovat selkeitä. Telia pitää keskeisenä että lakitasolla määritellään riittävän selkeästi että sääntely kohdistuisi vain verkon aidosti kriittisiin osiin, eikä se kohdistuisi laitteisiin, joissa ei ole kansallista turvallisuutta uhkaavan toiminnan mahdollistavaa älykkyyttä. Telian näkemyksen mukaan sääntely nyt esitettyssä muodossaan ei olisi riittävän selkeää ja tarkkarajaista, vaikka otetaan huomioon se, että kriittisten osien määrittelyä on tarkoitus tarkentaa Liikenne- ja viestintäviraston määräyksellä. Kiinteiden verkkojen ja matkaviestinverkkojen liityntäverkot, näihin liityntäverkkoihin kuuluvat laitteet, asiakaspäätelaitteet sekä siirtoverkot ja niihin kuuluvat laitteet tulisi laissa lähtökohtaisesti määritellä kriittisen osan ulkopuolelle. Viittamme tältä osin FiCom ry:n lausuntoon.

Sääntely on kiistämättä haasteellista teknologisen kehityksen vuoksi. Kriittisten osien ja ei-kriittisten osien raja saattaa muuttua, jos laitteen toiminnallisuus muuttuu. Viestintäverkot ovat jo muuttumassa pilvipohjaisiksi rakenteiksi, joissa fyysisiä laitteita korvataan ohjelmistopohjaisilla ratkaisuilla. Tätä kehitystä ei sääntelyllä tule estää tai vaikeuttaa, vaan muuttuvaa tilannetta tulee tarkastella yhteistyössä toimijoiden kesken kokonaistarkastelussa. Teknisen kehityksen muutokset voivat vaikuttaa myös kansallisen turvallisuuden vaarantumista vähentävästi.

Yritystiedot

Telia Finland Oyj
Teollisuuskatu 15, 00510 HELSINKI
Kotipaikka: Helsinki
Y-tunnus 1475607-9, ALV REK 1475607-9

Kriittisten osien tarkastelun tulee luonnollisesti mahdollistaa myös viestintäverkon kriittisten osien supistamisen.

Lakiehdotuksessa ehdotettu prosessi perustuisi Suojelupoliisin tekemään kansallisen turvallisuuden riskiarvointiin ja Liikenne- ja viestintäviraston mainitun lausunnon pohjalta suorittamaan kokonaisarviointiin, jossa tulee ottaa huomioon sähköisen viestinnän palvelulain mukaiset muut velvoitteet ja oikeudet, hallinnon yleiset oikeusperiaatteet sekä mahdollisesti määrättävien toimenpiteiden rajoittaminen vain välttämättömään. Koska tämä on keskeinen osa teleyritysten oikeuksien toteutumista, tulisi lakiesityksessä nykyistä tarkemmin määritellä näitä seikkoja.

Telian näkemyksen mukaan keskeisiä arvioitavia asioita ovat muun muassa:

- Prosessin salassapito ja sen varmistaminen: Teleyrityksille aiheutuisi merkittävä maineriski jo asiaan liittyvistä selvityksistä, vaikkei mitään kansallista turvallisuutta vaarantavaa uhkaa olisikaan.
- Teleyritykselle määrättävien toimenpiteiden tulisi olla rajattuja vain välttämättömään oikeasuhtaisen sääntelyn periaatteen toteutumisen vuoksi. Kansallisen turvallisuuden uhan poistamiseksi voi olla riittävää muukin toimenpide kuin laitteen poistaminen verkosta. Ehdotusta tulisi muuttaa SVPL:n häiriön korjausvelvollisuutta vastaavaksi (273 §), jossa on portaittainen menettely. Määrättäville toimenpiteille tulee taata riittävä toimeenpanoaika, jotta viestintäverkon ja -palveluiden toimivuus voidaan varmistaa.
- Teleyrityksellä tulisi olla mahdollisuus saada tietoonsa ja arvioitavakseen Suojelupoliisin lausunnon perusteluja. Telia pitää mahdollisena toimintamallina järjestelyä, jossa prosessissa mukana oleville viranomaisille säädettäisiin oikeus luovuttaa rajatulle henkilöpiirille salassa pidettäviä tietoja, jos se olisi välttämätöntä kansallisen turvallisuuden uhan poistamiseksi. Näin toimittaessa parannettaisiin teleyrityksen mahdollisuuksia ehdottaa parhaita ja oikeasuhteisia ja toimenpiteitä uhan poistamiseksi.
- Liikenne- ja viestintäviraston kokonaisarvioinnissa tulisi ottaa huomioon myös kilpailunäkökulma. Jos jonkin laitevalmistajan laitteet todetaan kansallista turvallisuutta vaarantaviksi, seuraa siitä muiden toimijoiden markkinavoiman ja hinnoitteluvoiman kasvu, joka voi vaikuttaa merkittävästi teleyrityksen kustannuksiin.
- Kustannusten korvaamisen osalta viittaamme FiCom ry:n lausuntoon

Ehdotetun prosessin toimivuuden kannalta olisi keskeistä, että teleyrityksen ja viranomaisten välinen yhteistyö on toimivaa ja jatkuvaa. Teleyritysten tulee olla mukana prosessissa koko sen kestoajan. Liikenne- ja viestintäviraston määräyksen tulee olla päivittyvä ja sekä määräyksen ensimmäisen version että määräyksen tulevien muutosten valmistelussa tulee tehdä yhteistyötä viranomaisten ja yritysten kesken.

Tapio Haapanen
Telia Finland Oyj / Lakiasiat

